

Onze vraag:

Gaat u ermee akkoord dat toekomstige overheden ervoor moeten zorgen dat er bij openbare besturen en in het onderwijs geen verbod bestaat op het dragen van levensbeschouwelijke tekenen op de werk-of schoolvloer?

Waarom onze vraag?

Mensen worden voor de onmogelijke keuze gesteld tussen een opleiding of een baan, en hun levensbeschouwelijke identiteit. Meer en meer scholen en overheden voeren namelijk een verbod in op het dragen van levensbeschouwelijke tekens zoals de hoofddoek of de tulband. Andere werkgevers volgen. Dit slechte voorbeeld leidt tot uitsluiting.

CD&V antwoordde ons:

CD&V wil geen algemeen verbod op religieuze en levensbeschouwelijke symbolen in het onderwijs en in de openbare dienstverlening, met uitzondering van zij die gezagsfuncties uitoefenen (bv. rechters). Wel eisen we de neutraliteit van de geleverde diensten, zodat iedereen die zich tot de overheid richt een gelijke behandeling krijgt. Politiek verkozenen zijn per definitie niet neutraal en kunnen dus nooit onderworpen worden aan een verbod.

In het partijprogramma van CD&V staat op p. 27:

Geen algemeen verbod op religieuze en levensbeschouwelijke symbolen in het onderwijs en in de openbare dienstverlening, met uitzondering van zij die gezagsfuncties uitoefenen (bv. rechters). Wel eisen we de neutraliteit van de geleverde diensten, zodat iedereen die zich tot de overheid richt een gelijke behandeling krijgt. Politiek verkozenen zijn per definitie niet neutraal en kunnen dus nooit onderworpen worden aan een verbod.

Conclusie: CD&V volgt ons gedeeltelijk in onze vraag. CD&V is tegen de invoering van een algemeen verbod op religieuze en levensbeschouwelijke tekens bij de overheid en in het onderwijs wat betekent dat scholen en overheden individueel de vrijheid moeten hebben om al dan niet een dergelijk verbod uit te vaardigen. Het is niet helemaal duidelijk welke beroepen vallen onder 'gezagsfuncties'. Verder spreekt de partij zich in haar programma niet uit over het dragen van levensbeschouwelijke tekens op de private werkvloer.

Sp.a antwoordde ons:

Akkoord. sp.a verdedigt het recht op godsdienstvrijheid. Dit is voor ons een absoluut breekpunt. Ambtenaren en leerkrachten hebben de vrijheid om levensbeschouwelijke tekenen te dragen op de werk- of schoolvloer, met uitzondering van uniformfuncties waar er in overleg een pragmatische regeling gevonden moet worden (bv. een bandana onder de kepie van een politieagent). Leerlingen moeten zelf in alle vrijheid kunnen kiezen om binnen de school al dan niet levensbeschouwelijke tekenen te dragen. Ze mogen hierbij niet onder druk staan van leerkrachten, de directie of andere leerlingen.

In het partijprogramma van sp.a staat:

Voorstel 1097, p. 243: Godsdienstvrijheid geldt ook voor overheidsambtenaren. sp.a laat ambtenaren die geen functiekledij dragen toe om religieuze en levensbeschouwelijke tekenen op de werkvloer te dragen. Wanneer wel gekozen wordt voor functiekledij kan er, afhankelijk van de aard van de functie en in overleg met het personeel, rekening gehouden worden met de persoonlijke voorkeuren van de betrokken werknemers. In tegenstelling tot gebouwen kan men personen immers niet neutraliseren. Het zogenaamde 'vermoeden van partijdigheid' berust op vooroordelen waaraan de overheid niet mag toegeven. De beste remedie tegen wederzijdse vooroordelen is een correcte dienstverlening, door een ambtenarenkorps dat zichtbaar de diversiteit binnen onze samenleving weerspiegelt.

Voorstel 1098, p. 244: Principieel zijn we voorstander dat leerlingen zelf in alle vrijheid kunnen kiezen om binnen de school al dan niet religieuze of levensbeschouwelijke tekenen te dragen. Maar die vrijheid is onderworpen aan een aantal voorwaarden, waaronder het zichtbaar blijven van het gezicht, de deelname aan georganiseerde sportieve of culturele lessen en activiteiten, en de regels van veiligheid (bij bediening van machines) respecteren.

Conclusie: sp.a gaat akkoord met onze vraag.

N-VA antwoordde ons:

Niet akkoord.

De vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van godsdienst zijn zeer dierbare principes en fundamentele grondrechten. De N-VA beschouwt het dragen van opzichtige levensbeschouwelijke symbolen dan ook als een individuele keuze. N-VA respecteert die keuze, ook in de publieke ruimte. Men moet het niet met alle uitingen van een cultuur eens zijn, om er respect voor op te brengen.

Een overheid komt pas tussen wanneer individuele vrijheden botsen met andere vrijheden en algemene principes of wanneer ze haar eigen werking organiseert. In functie van het algemeen belang kan een overheid er voor kiezen om bepaalde individuele vrijheden in te perken. De N-VA pleit er voor om bij die keuzes niet enkel objectieve en vaststaande principes in rekening te nemen, maar ook de specifieke context. Daarom maakt de N-VA ook onderscheid tussen de verschillende contexten waarin de vraag naar het al dan niet invoeren van een hoofddoekenverbod zich stelt.

Overheid

De N-VA beschouwt de neutraliteit en onpartijdigheid van de overheid als een fundamenteel onderdeel van onze democratische rechtsstaat. Die neutraliteit en onpartijdigheid vertrekt vanuit deontologie en kwaliteitsbeheer, maar wordt tegelijk zichtbaar gemaakt door een neutrale kledingstijl. Opzichtige levensbeschouwelijke symbolen aan het loket kunnen dus niet.

Tegelijk wil de N-VA mee bewaken dat de slinger niet doorslaat. In andere functies dan aan het loket worden praktische afspraken gemaakt tussen werkgever en werknemer.

Onderwijs

In het onderwijs is het dragen van opzichtige levensbeschouwelijke symbolen mogelijk als dit past binnen het opvoedkundig project van de school, als de school zich inschrijft in de waarden en normen van de Vlaamse gemeenschap en voldoet aan de voorwaarden voor het behalen van de eindtermen.

De N-VA is van oordeel dat een school de mogelijkheid moet hebben om het dragen van opzichtige levensbeschouwelijke symbolen te verbieden als zij dit nodig acht om de harmonie onder haar leerlingen te garanderen.

De N-VA steunt het geldende hoofddoekenverbod bij het GO!. De Raad van het Gemeenschapsonderwijs heeft hiertoe beslist omwille van polarisering in bepaalde scholen en om de neutraliteit die het GO! hoog in het vaandel

	<p>draagt, te vrijwaren. Het Grondwettelijk Hof bevestigde in haar arrest van 15 maart 2011 bovendien dat de Raad bevoegd was om dit besluit te nemen.</p> <p><u>Privéondernemingen</u></p> <p>Het is de vrijheid van de werkgever om te beslissen over de dresscode van de werknemers. De werkgever heeft dus het recht om het dragen van opzichtige levensbeschouwelijke symbolen te verbieden. Uiteraard moet dit alles binnen het wettelijk kader gebeuren.</p> <p><i>In het partijprogramma en congresteksten:</i></p> <p>Spreekt N-VA zich niet uit over een verbod op levensbeschouwelijke tekenen of neutraliteit op de private en publieke werkvloer.</p> <p><i>Conclusie:</i> N-VA is eerder tegen het dragen van levensbeschouwelijke tekenen op de school- of werkvloer. Hier en daar nuanceert N-VA, bijvoorbeeld inzake de keuzevrijheid die een school heeft of praktische afspraken die kunnen gemaakt worden tussen werknemer en werkgever voor niet-loketfuncties.</p>
	<p><i>Open VLD antwoordde ons:</i></p> <p>Hiermee is Open Vld het niet eens. In het officieel onderwijs (GO en gemeentelijk onderwijs) dient de neutraliteit te worden verzekerd door een regeling over het dragen van levensbeschouwelijke tekens op een zo hoog mogelijk niveau. Het vrij onderwijs bepaalt vrij zijn identiteit en regelt ook naar zijn goedgevoelen het recht of het verbod op het dragen van levensbeschouwelijke tekenen.</p> <p>Bij de openbare besturen geldt ook het principe van de neutraliteit van de overheid. Religie geldt als een private aangelegenheid, het dragen van levensbeschouwelijke tekens voor wie tijdens het werk als ambtenaar een openbare functie bekleedt is dus geen recht, al kan het voor bepaalde functies en/of in bepaalde besturen wel worden toegelaten.</p> <p><i>In het partijprogramma van Open VLD staat:</i></p>

	<p>niets wat betreft het dragen van levensbeschouwelijke tekenen op de school- of werkvloer.</p> <p>In de 'Toekomstverklaring' van het Toekomstcongres van 22-24 november 2013: Werd het voorstel om een verbod op het dragen van "opvallende religieuze symbolen op scholen" niet goedgekeurd. Onder andere partijvoorzitter Gwendolyn Rutten wilde daar niet van weten.</p> <p>Conclusie: <i>Open VLD is niet helemaal eenduidig in haar stellingname over het dragen van levensbeschouwelijke tekenen op de school- en werkvloer. De partij lijkt eerder tegen, met hier en daar nuancerings, bijvoorbeeld als het gaat over het vrij onderwijs of 'bepaalde functies en/of bepaalde besturen'.</i></p>
	<p>PVDA antwoordde ons:</p> <p>PVDA + stelt vast dat het verbod op het dragen van levensbeschouwelijke tekenen leidt tot een nieuwe vorm van uitsluiting. Het hoofddoekenverbod verhindert de gelijke kansen van moslima's in het onderwijs en op de arbeidsmarkt.</p> <p>De overheden mogen niet meestappen in het discours dat gelovigen van de moslimgodsdienst stigmatiseert, diaboliseert en de angst voor hen aanwakkert. Het is een discours waarop racisme en discriminatie wortel schieten. Het loopt bijvoorbeeld uit op het uitsluiten van vrouwen uit de arbeidsmarkt en het onderwijs omdat ze een hoofddoek dragen.</p> <p>De overheid kan hier zelf het goede voorbeeld geven. Ze kan de administratie een actief een pluralistisch profiel geven door onder meer het hoofddoekenverbod in de overheidsdiensten af te schaffen. De PVDA+ is voor een strikte scheiding tussen staat en godsdiensten. De staat, de administratie en de publieke ruimte moeten seculier en neutraal zijn. De scheiding impliceert ook dat de staat zich niet mengt in godsdienstige kwesties en nog minder in de persoonlijke geloofsovertuigingen.</p> <p>Wij vragen de opheffing van het verbod op het dragen van levensbeschouwelijke tekenen, c.q. het hoofddoeken verbod in de publieke sector (het onderwijs, de steden en gemeenten...).</p> <p>Besluit: PVDA + deelt dit strijdpunt voor de volle 100 %</p> <p><i>In het hoofdstuk 'racisme & discriminatie' van PVDA staat:</i></p>

Opheffing van het hoofddoekenverbod: Dit verbod vormt een discriminatie inzake tewerkstelling. Het sluit vrouwen uit van de arbeidsmarkt. De toegang tot werk mag niet afhangen van een filosofische of godsdienstige overtuiging of praktijk, niet in de privé en niet bij de overheid, die actief het pluralisme en het respect voor iedereen moeten bevorderen.

Conclusie: *PVDA+ gaat akkoord met onze vraag. Voor de PVDA+ past het toelaten van religieuze en levensbeschouwelijke tekens op de werkvloer in het voeren van een divers en niet-discriminerend personeels- en aanwervingsbeleid, dat op termijn resulteert in een personeelsbestand dat een weerspiegeling is van de samenleving.*

Groen antwoordde ons:

Akkoord. Groen staat voor actief pluralisme. Vrouwen kiezen of ze al dan niet de hoofddoek dragen. Het enige criterium dat telt voor een leerkracht of een loketbediende, is dat hij of zij goed werk levert. Met een hoofddoekenverbod worden vrouwen uitgesloten van jobmogelijkheid en en wordt een verkeerd signaal uitgestuurd naar andere werkgevers.

In het partijprogramma van Groen staat op pp. 137 en 236:

Groen is tegen een verbod op levensbeschouwelijke tekens op school en bij openbare besturen. Groen is voorstander van een initiatief dat uitgaat van de vrije keuze, waarbij een aantal duidelijke voorwaarden worden vastgelegd om in te grijpen in geval van ongeoorloofde druk.

Conclusie: Groen gaat akkoord. In het verkiezingsprogramma spreekt de partij zich wel alleen uit over het dragen van levensbeschouwelijke tekens op de school- en publieke werkvloer. Over de private werkvloer heeft de Groen het niet in haar programma.

